

זמני השבת בפינסק:

הדלקת נרות: 19:54

שחרית: 9:30

עונג שבת: 18:30

תהלים: 19:00

מנחה: 19:30

צאת השבת: 21:14

בס"ד, י' ניסן תשע"א ערש"ק פרשת אחרי מות, שבת הגדול, גיליון מס' 140

השבת בפינסק

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת "פאר ישראל" פינסק, בלרוס

רעיונות והגיגים בפרשת השבוע

בקיום המצוות יש להיזהר לקיימם

כאשר נצטוונו.

רש"י מביא בשם המדרש משל לחולה שנכנס אצלו רופא אמר לו וכו' והרופא השני הזהיר את החולה באותה אזהרה אך הוסיף שלא תמות כשם שמת פלוני.

וביאר הספורנו את דברי חז"ל וזה לשונו "אחרי מות שני בני אהרן אמר למשה, דבר אל אהרן ואל יבוא שלא ייכנס יותר ממה שצווה, ולא ימות, כפי שמתו בניו בהיותם הורסים לעשות קטורת יותר ממה שצווה, וזה לזרזו יותר מהראשון."

כלומר: אין לקיים מצוות יותר ממה שצטוונו מפי חז"ל הקדושים. כי בקיום מצוות שכזה אפשר לא רק נאבד את מעשה המצווה, כי אם גם להתחייב מיתה, ח"ו.

גם כאשר אנו רוצים להחמיר בקיום מצווה מסוימת, הרי החומרה צריכה להיות רק במסגרת שקבעו לנו גדולי התורה והפוסקים המקובלים עלינו מדור דור, וגם אז צריך לדעת מה מקיימים מצד מצווה ומה מצד חומרה.

הדוגמה לכך היא ממשנה במסכת ברכות. המשנה דנה באיזה אופן צריך לקרוא ק"ש בערב. (קריאת שמע שלפני תפילת ערבית) בית שמאי אומרים יטו ויקראו ובית הלל אומרים כל אדם קורא כדרכו. אמר ר"ג פעם אחת הייתי בא בדרך והטיתי לקראות כדברי בית שמאי והסתכנתי מהליסטים. אמרו לו כדאי היית לחוב בעצמך שעברת על דברי בית הלל. כלומר מאחר וההלכה היא "כל אדם קורא כדרכו" הרי אין שום מקום לנסות ולהטות כדברי בית שמאי אפילו לא לחומרא. (הדברים אומרים בעקבות ההלכה במחלוקת ב"ש וב"ה אין מקום להחמיר כדברי ב"ש)

כיצד להחמיר בקיום מצוות מבלי להיכשל ומבלי לטעות הרי שעלינו ללכת בעקבות דברי רבותינו הקדושים המוסרים לנו את התורה המסורה לנו מדור לדור. וה' יצילנו משיגאות.

שבת שלום

הרב גרשון רוזנפלד

פניני הפרשה

הגעלת הלבבות

ראש הישיבה הרב אלחנן רוזנפלד

נהוג בכל תפוצות ישראל, מידי שנה בשנה, שדורש הרב בציבור פעמיים בשנה. בשבת שלפני יוכ"פ המכונה 'שבת שובה' ובשבת שקודם פסח המכונה 'שבת הגדול'. בדרך כלל תוכן הדרשה בהקשר לחג הסמוך לו. בשבת שובה על נושא חזרה בתשובה, ובשבת הגדול על נושא הגעלת כלים. (וכבר מצאו הקדמונים רמז לכך, שברוב השנים שבשבת הגדול קוראים בתורה בפרשת צו שמזכר בה מצות הגעלת כלים, כלי שהתבשל בו קרבן).

ומעשה בקהילה חשובה אחת, שנתמנה בה רב חדש והחל להפתיע את הציבור - בשבת שובה היה דורש בהלכות הגעלת כלים, ואילו בשבת הגדול היה נושא דרשתו, בעניין החזרה בתשובה ועורר את הציבור לכך. הציבור השתומם, אך שתק, ודן את הרב לכף זכות כי אולי התבלבל.

לאחר שנה, כאשר חזר על מנהגו זה, הבינו הציבור כי ודאי יש בכך כוונה נסתרת. הלכו ושאלוהו.

ענה להם הרב: מהגעלת כלים אנו למדים יסוד חשוב בחזרה בתשובה - בהגעלת כלים ישנן רמות שונות של הכשרה:

- א. כלים שדרך בישולם במים רותחים - הכשרתם במים רותחים.
- ב. כלים שדרך בישולם באש (מחבת) - הכשרתם באש. וכדברי חכמינו - "כבולעו כך פולטו".

כמו כן החזר בתשובה - אם עבר את העבירה ללא התלהבות, חזר בתשובה בהתעוררות קלה. אך, אם ביצע את העבירה בהתלהבות וחמימות, עליו מוטל לחזור בתשובה בהתלהבות והתעוררות יתר.

ובהקשר לחזרה בתשובה בימות פסח, לפי שבימי הפסח אנו מודים על הנס הגדול, ומתקרבים לקדוש ברוך הוא באהבה גמורה, והרי כבר אמרו רבותינו (יומא פז) שהשב בתשובה מאהבת הבורא זדונותיו נהפכים לזכויות ומצוות, ואילו ביום כיפור אנו שבים רק מפחד ומיראת הדין.

א גוטן שאבעס

חדש בפיונסק

עורך "חדש - בפיונסק": יעקב ישראל ברוך

בוגר הישיבה בפיונסק **אוריאל זקבר**. יהי רצון שיהיה בניין עדי עד ויזכו לראות דורות ישרים מבורכים.

יום רביעי עוד טרם קרא התרנגול את קריאתו המסורתית כבר ניצבה הגב' **תמנה שחר תחי'** שהגיעה לביקור בבית הספר מטעם **משרד החינוך הישראלי** התומך בלימודי העברית בבית הספר בשערי בית הספר בית אהרון בנות ונהנתה לראות את מורות בית הספר שמגיעות כשעה לפני תחילת הלימודים כדי להשתתף עם הבנות בתפילת שחרית, כמאמר הפתגם אורח לרגע רואה כל פגע, שמה לב גב' תמנה שאין את תפילת "אשר יצר" בעברית ומיד העירה ע"כ וכנאמר "מתוקים ייסורי אוהב" הדברים נלקחו לתשומת לב וכבר באותו יום בערב הצטרפה הברכה בעברית לחברתה, הברכה ברוסית.

לאחר תפילת שחרית נכנסה המפקחת יחד עם המורה לנה לשיעור עברית ראשון, בשיעור שני צפתה גב' תמנה בשיעור של גב' אודל גברצמן שפתחה את השיעור בשאלה לתלמידות למה היא נעדרה מבית הספר שבוע ומדוע הגיע אלינו המפקחת, והתלמידות שיתפו פעולה, כרגיל וענו בעברית דבר שצוין לטובה ע"י המפקחת.

לאחר ארוחת בוקר משותפת עם המורות נכנסה המפקחת לשיעור של גב' אסתי דסי רוזנפלד תחי'. פגישת צוות ומשוב התקיימה בחדר מורות בקומה ג' עם כיבוד קל.

עם סיום הביקור בבית הספר בנות יצאה הקבוצה לבית הספר בית אהרון בניים שם צפו בשיעור של המורה סופיה יפמובנה המשמשת כמורה למעלה מ-40 שנה ומנצלת את הידע והניסיון שלה בהוראת השפה הרוסית להוראת השפה העברית ויסודותיה. כל הצופות יצאו מרותקות מהשיעור.

לארוחת צהרים הצטרף גם נשיא המוסדות הרב משה פימה שליט"א שריתק את השומעים בהיסטוריה היהודית של העיר ועל רבים מאנשי הצמרת במדינת ישראל שמוצאם מבלארוס. ועל התוכניות העתידיות של העיר כמו שיקום בית הכנסת של רבי אהרון הגדול מקארלין מחבר השיר הנודע "קה אכסוף נועם שבת" שהתקבל בכל תפוצות ישראל וכן על בניית בניין לבית ספר "בית - אהרון" בניים שימש גם כמרכז היהודי הגדול בבלארוס ובה ספרייה יהודית גדולה מרכזיה פדגוגית ועוד.

גולת הכותרת של הביקור היה - לאחר הסיור במוסדות החינוך הפעילים - הסיור בעברה של העיר. תחילה בבית העלמין החרב של העיר - שממוקם בתחומי הגטו של תקופת המלחמה - שהרב פימה השקיע בשימורו והקמת מצבה ליהודי הגטו שנרצחו ונקברו בו.

ברכת "מזל - טוב" חמה ולבבית לרב **פנחס צינמן** ליום הולדתו ה-26, יאריך ה' ימיו בטוב ובנעימים.

ברכות מעומק הלב לחברנו **יצחק מאיר סולובייציק** ליום הולדתו ה-22, עד מאה ועשרים מתוך בריאות איתנה.

ברכות לחברנו אלי שרייער עם הגיעו לגיל 22, ייתן לו ה' ברכה בכל מעשה ידיו ויזכה להמשיך ולפעול מתוך שמחה והתלהבות עמו"ש.

כל משפחות הקהילה וראשיה מודים, מוקירים ומעריכים את התלמידים מתי שינדלר, **יהודה ברומר**, **יהושע זיידל**, **חזקי שטרנפלד**, שהקדישו מזמנם ויצאו לבירת רוסיה, מוסקבה. מרחק 1000 קילומטר מפיונסק על מנת להביא מצרכים כשרים לפסח לטובת משפחות הקהילה והמוסדות הפנימייתיים. שיזכו לערב פסח שמח וכשר ולפסח כשר ושמח. יישר כח.

בצער רב קבלנו בתחילת השבוע את הידיעה המצערת על הפיגוע הרצחני שארע ברכבת התחתית של בירת בלארוס, מינסק. אנשי הקהילה היהודית היו בקשר רצוף עם השלטונות הבלארוסיים על מנת לוודא שאין בין הפצועים או הנרצחים יהודים או ישראלים וכן להציע את עזרת הקהילה בכל הנצרך. במהלך השעות הראשונות הם היו בקשר גם עם נשיא המוסדות בפיונסק ה"ה **הרב משה פימה שליט"א** וכן בכל הקשור לחברא קדישא עם הרב **אלחנן רוזנפלד**, ראש הישיבה, המשמש כאיש הרבנות הצבאית ומומחה לזיהוי חללים {במיל"} וכיום משמש כיועץ לכל ענייני חברא קדישא ברחבי בלארוס. לאחר פינוי השטח יכלו אנשי הקהילה לומר בוודאות שלא היו יהודים וישראלים בין הנפגעים ורמת הכוונות בשגרירות הישראלית חזרה לשגרה.

ברכת "צאתכם- לשלום" לרב **יהודה אורשנסקי** ולאשתו היקרה הגב' **שיינא תחי'** ולבנם החמוד שייע שיצאו לחופשה ראשונה מאז חתונתם ולידת בנם בבית הורי יהודה בגייטסד, אנגליה.

בזמן העדרם לקח ע"ע הבח"ח **יעקב ישראל ברוך** המכונה "**קובי ברוך**" את ניהול החנות הכשרה של הקהילה וחלוקת כל ההזמנות לכל קהילות ותפוצות בלארוס.

ברכת ברוכים הבאים למנהל הרוחני **הרב אברהם גבירצמן שליט"א** ומשפחתו עם שובם מחתונת הגיס/האח

ועוד. בני ישיבת פאר ישראל יצאו בראשות הבה"ח אלי שרייער לבתי זקני העיר.

דרשות שבת הגדול:

בבית הכנסת המרכזי ימסור **המרא דאתרא הרב יוחנן ברמן שליט"א** בשעה 18:00. תפילת מנחה בשעה 19:30.

בבית המדרש של בית הספר בנים ימסור נשיא המוסדות המשגיח **הרב משה פימה שליט"א** בשעה 18:15.

בהיכל ישיבת פאר ישראל ימסור ראש הישיבה הרב **אלחנן רוזנפלד שליט"א** בעניין יום טוב שני של גלויות לבני ארץ ישראל. השיעור יימסר בעברית.

לאחר בקשתן של בנות בית הספר, לראשונה השנה תתארח משפחת רוזנפלד בבית ספר "בית אהרון" לכל סעודות השבת וללינה.

כמו כן יסעדו בבית הספר בנות ישראל ועליזה קוחוס עם משפחתם והאורחים החשובים מארץ ישראל ה"ה הרב אלי רוזנברג ומשפחתו.

עם הבנים של בית הספר יסעדו משפחתו של הרב משה פימה וילדיהם בכל סעודות החג.

ביום ראשון בשעה 15:00 מוזמנים כל אנשי הקהילה היהודית ותלמידי המוסדות לחתונה של בוגרת בית הספר בית אהרון בנות ה"ה קילא מקיאנקו עב"ל יורי פירנר. החופה תתקיים ברחבת הישיבה והסעודה תתקיים באולמי פינסקער שלאכטער.

זמני ערב פסח:

סוף זמן אכילת חמץ – 10:30

סוף זמן שריפת חמץ – 11:53

חצות היום – 13:15

שריפת חמץ תתקיים במספר מוקדים. 1. ברחבת ישיבה גדולה דפינסק פאר ישראל. 2. רחבת בית הספר בנות. 3. ברחבת בית הספר בנים.

הגעת כלים בחצר משפחת פימה.

המקווה ביום שני יהיה פתוח לאורך כל היום.

החנות הכשרה תהיה פתוחה ביום ראשון מ- 11:00 ועד 12:30 ובערב מ- 19:00 ועד 20:00 וביום שני מ- 11:00 ועד 12:30.

עם סגירת הגיליון קבלנו בצער רב את הידיעה על פטירתה בטרם עת של סבתו של חברנו היקר תלמיד ישיבת פאר ישראל ה"ה הבה"ח יחזקאל שטרנפלד נ"י, היום יום ו' בשעה 12:00 בצהרים. בשם כל קהילת פינסק אנו שולחים את תנחומינו למשפחה הכבודה ובהמשך עבודת הקודש תנחמו, ויהי רצון שלא תדעו עוד צער.

פנה השבוע – גפיה של קני ברז

לחיות הוא אוזל הלברים הזרירים ביותר

רוב האנשים פשוט קיימים

רגע השיא בביקור היה טקס הנחת זר על קבר האחים הגדול של האזור שם נרצחו ונטבחו למעלה מ-30,000 מיהודי העיר, את הזר הניחה הגב' תמנה שחר תחי' לאחר מס' מילות לזכר הנופלים, הרב פימה דיבר אף הוא על גבורתם הנפשית של הנרצחים והסיבה שאנחנו עומדים במקום הינה כי הסבא שלנו שרד את התופת ואילו לא עלינו הדבר היה הפוך נכדי השוכבים כאן היו מניחים הם את הזר במקומנו. עם סיום דבריו המרגשים קרא הרב פימה פרק תהילים לעילוי נשמת הטמונים במקום. לאחר מכן נפרדו המורים הישראלים מהמפקחת בהתרגשות ובאיחולים לפגישה מהירה בארץ הקודש.

ביום רביעי ניתנה ההוראה והעבודות בבית המדרש המקורי של רבי אהרון הגדול מקארלין הואצו והחלו לעבוד במבנה בשלוש משמרות על מנת להכשירו לקראת חג הפסח לתפילות החג ולעריכת "ליל – הסדר – המרכזי" בראשות הרב **משה פימה** והרבנית **ריקי פימה** תליט"א ומשפחתם.

ברכות למזכיר הקהילה המשגיח ק' הרב **יוסף גולדבלט** שליט"א הנמצא בארה"ב לטובת המוסדות אשר בא בקשרים השבוע עם האוניברסיטה המכובדת "טורו קולג'" על מנת שיקבלו את בוגרי בית הספר "בית אהרון" להמשך לימודים בשנה הבאה.

ברכת ברוכים לבחה"ח אלי שרייער ששב מחופשת אביב במנצסטר.

ביום שני שבו הבנים של בית הספר מחופש אביב ויחגגו עמנו את חג הפסח.

ברכת ברוכות הבאות לתלמידות היקרות מבית הספר בית אהרון ולמדריכות פערי מרגלית, שושנה דרזנר, ששבו מחופשת אביב. ואיתם עוד שלוש מדריכות אמריקאיות שהגיעו רק לחופשת הפסח לשמוח ולשמח את תלמידותינו.

כמו כן הגיעו לעיר הרב אלי רוזנברג ומשפחתו ששימשו כמורים בבתי הספר במשך שלוש שנים על מנת לערוך סדר מרכזי לתלמידים.

ברכת צאתכם לשלום לחברנו **איטשע מאיר** לרגל יציאת לחופשת פסח עם משפחתו בארצנו הקדושה.

ברכת "ברוכים – הבאים" למורנו המרא דאתרא ראש וראשון לכל ענייני הקהילה המקומית ה"ה הרב **יוחנן ברמן שליט"א** ומשפ' אשר למרות הקשיים הכרוכים בכך הגיעו מאמריקה השופעת ומשופעת בכח טוב אל השממה הגלותית כאן בפינסק כדי לחגוג יחד עמנו את חג הפסח.

"מבצע – פסח": כמבצע צבאי לכל דבר התנהל מבצע פסח לניקוי כל בנייני המוסדות, תלמידי המוסדות השונים התפרסו בכל בתי הכנסת, בתי הספר, גני הילדים הישיבה

ענינו של יום

מגישים: יהודה ברומר, יהושע זיידל

שבת הגדול

דרשת שבת הגדול

נוהגים שהרב דורש בהלכות הפסח בשבת שלפני הפסח, בשביל להורות לעם דרכי ה'. דיני הגעלת כלים, ביעור חמץ וכל ענייני הפסח. אמנם, אם חל שבת הגדול בערב פסח (כשפסח עצמו ביום ראשון), נוהגים להקדים את הדרשה לשבת קודם, מפני שכבר אי אפשר להגעיל כלים, למכור חמץ וכדו' קודם הפסח.

אמירת "ויהי נועם" במוצאי שבת הגדול

ברוב קהילות עדות המזרח נוהגים לומר "ויהי נועם" ואתה קדוש" אפי' אם חל פסח באמצע השבוע. אך ישנם דעות, שאם חל הפסח באחד מימות השבוע חוץ משבת, אזי במוצאי 'שבת הגדול' אין אומרים "ויהי נועם" ו"ואתה קדוש", וכמו שכתב הרמ"א שרק אימתי שכל השבוע ראוי למלאכה, אומרים "ויהי נועם". אמנם, אם חל יו"ט ראשון בשבת, נחלקו הפוסקים האם לומר "ויהי נועם" ו"ואתה קדוש" במוצאי שבת הגדול שלפני כן. טעם המחלוקת הוא, מפני שבערב פסח ג"כ אסור לעשות מלאכה, וכפי שיבואר בהמשך. ונחלקו הפוסקים האם איסור עשיית המלאכה בערב פסח, נחשב כמו יתר איסורי המלאכה בימים אחרים, ואז לא אומרים 'ויהי נועם' במוצאי שבת הגדול, או שאיסור המלאכה בערב פסח שונה, וצריך לומר "ויהי נועם".

ברכת האילנות

ברכת האילנות היא ברכה שמברכים פעם בשנה, כאשר יוצאים ורואים את לבלוב עצי הפרי, בתחילת העונה של אותה שנה. ברכה זו נקראת 'ברכת השבח' על ראייה, משום שבברכה זו, אנו משבחים את הקב"ה על העולם הנפלא שיצר, ועל פירות האילן שצומחים מדי שנה בשנה, ואנו נהנים מהם.

א. לכתחילה תיקנו לברך ברכה זו בר"ח ניסן, שזוהי העונה שבדרך כלל העצים מלבלבים. אבל מעיקר הדין אפשר לברך ממתי שהחל הלבוב בעצים ועד שיוציאו האילנות פירות.

ב. אם שכח ולא בירך, וכבר יש באילן פירות בשלים הראויים לאכילה, שוב לא ניתן לברך על אילנות אלו.

גם אם ראה את לבלוב האילנות ולא ברך, לא הפסיד את הברכה, אלא יכול לברך בפעם אחרת שרואה, כל זמן שלא הביא העץ פירות.

כינויה של השבת שלפני חג פסח הוא "שבת הגדול". פירושים וטעמים רבים נכתבו לבאר מדוע נקראת כך שבת זו.

ליקטנו בעבורכם שני טעמים עיקריים מספרי הראשונים והאחרונים.

א. משום הנס הגדול שהיה בשבת זו, טרם יציאת מצרים. וכפי שכתב בעל סדר עולם, שעשרה בניסן, היום שבו לקחו ישראל את השה לקרבן פסח, היה יום שבת. וכידוע, השה, היה אלוהיהם של המצרים. וכששאלו המצרים את בני ישראל, בשביל מה הם לוקחים את השה, ענו להם, בשביל לשחטו לקרבן פסח, וכעסו המצרים מאוד, אך לא יכלו לעשות לבני ישראל שום רע. ועל שם נס גדול זה, נקראת השבת "שבת הגדול" (טור).

ב. בספר בני יששכר כתב טעם נוסף. שבתורה כתוב "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם וגו'" ולכל הדעות מתחילים לספור 'ספירת העומר' בט"ז ניסן, מוצאי חג הפסח. והיו הצדוקים אומרים, שלפי זה, חג הפסח, צריך לחול בכל שנה רק ביום שבת. מפני שהם פירשו את הפסוק 'ממחרת השבת' כפשוטו, יום שביעי בשבוע. אבל חכמים אומרים ש'השבת' שנכתבה בפסוק, מתייחסת ליו"ט הראשון של פסח שגם נקרא 'שבת' ולא לשבת רגילה. ולא משנה באיזה יום בשבוע חל הפסח, למחרת מתחילים בספירה. ולכן נקראת השבת שלפני הפסח 'שבת הגדול' כלומר, זו שבת גדולה (רגילה), אבל השבוע, תהיה עוד שבת קטנה, וזהו יו"ט ראשון של פסח, ולמחרתה יתחילו בספירת העומר.

מנהג אמירת ההגדה בשבת הגדול

כתב הרמ"א (סימן ת"ל): "והמנהג לומר במנחה ההגדה, מתחילת "עבדים היינו" עד "לכפר על כל עוונותינו". אמנם רבים חולקים וסוברים, שאין לומר את ההגדה כלל לפני פסח, כמו שכתוב בהגדה "יכול מבעוד יום.. אלא בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך". וכמו שלא אוכלים מצה קודם הפסח, כך לא קוראים את ההגדה קודם ליל הסדר.